

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU İLKE KARARLARI

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU
İLKE KARARLARI

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU
İLKE KARARLARI

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU

Nasuh Akar Mah. 1407. Sokak No:4 06520

Balgat-Çankaya/ANKARA

Tel: 0(312) 216 50 00 Faks: 0(312) 216 50 52

Web: www.kvkk.gov.tr

Basım Yeri: Ütopya Grafik

Çetin Emeç Bulvarı No:21/25 Çankaya/ANKARA

Tel: 0(312) 481 51 53 Faks : 0(312) 481 50 80

www.utopyagrafik.com

“Bu kitapta yer alan içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasaktır. Bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün tüm hakları saklıdır.”

İçindekiler

- 1- Rehberlik hizmeti veren internet sitelerinde/ uygulamalarda kişisel verilerin korunmasına yönelik Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 21/12/2017 tarihli ve 2017/61 sayılı İlke Kararı **7**
- 2- Banko, gişe, masa gibi hizmet alanlarında kişisel verilerin korunmasına yönelik Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 21/12/2017 tarihli ve 2017/62 sayılı İlke Kararı **11**
- 3- Veri sorumlusu nezdindeki kişisel verilere erişim yetkisi bulunan personelin yetkisi ve amacı dışında söz konusu verileri işlemesi hususunun değerlendirilmesine ilişkin Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 31/05/2018 tarih ve 2018/63 sayılı İlke Kararı **13**
- 4- Veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından ilgili kişilerin e-posta adreslerine veya SMS ya da çağrı ile cep telefonlarına reklam bildirimleri/aramaları yönlendirilmesinin önüne geçilmesi ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/10/2018 tarihli ve 2018/119 sayılı İlke Kararı **15**
- 5- Hukuka aykırı olarak elde edilen veriler üzerinden vatandaşların kimlik ve iletişim bilgileri gibi kişisel verilerinin sorgulanmasına imkân tanıyan yazılım/program/uygulamalara yönelik Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/10/2019 tarihli ve 2019/308 sayılı İlke Kararı **18**
- 6- Veri sorumluları tarafından kişilerin telefon numarası, e-posta adresi gibi iletişim kanallarına Kanuna aykırı şekilde gönderilen üçüncü kişilere ait kişisel veriler hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 22/12/2020 tarihli ve 2020/966 sayılı İlke Kararı **27**
- 7- Araç kiralama sektöründeki kara liste uygulamaları hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 23/12/2021 tarihli ve 2021/1304 sayılı İlke Kararı **31**

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU İLKE KARARLARI

1- Rehberlik hizmeti veren internet sitelerinde/uygulamalarda kişisel verilerin korunmasına yönelik Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 21/12/2017 tarihli ve 2017/61 sayılı İlke Kararı

Karar Tarihi : 21/12/2017

Karar No : 2017/61

Konu Özeti : Rehberlik hizmeti veren internet sitelerinde/uygulamalarda kişisel verilerin korunması

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) hükümlerine aykırı olarak ilgili kişilerin açık rızalarını almaksızın isimden telefon numarası veya telefon numarasından isim sorgulanması şeklinde rehberlik hizmeti veren internet siteleri ve uygulamalara ilişkin olarak Kişisel Verileri Koruma Kurumuna intikal eden ihbar ve şikâyetler kapsamında yapılan değerlendirme

sonucunda; çeşitli uygulamalar, internet siteleri veya sosyal medya hesapları üzerinden kişisel verileri toplayarak bu verilerin paylaşımını sağlayan, isim sorgulandığında telefon numarası bilgisine, telefon numarası sorgulandığında da isim bilgisine erişme ve başkalarının telefon rehberinde nasıl kayıtlı olduğunu öğrenme gibi konularda hizmet veren birçok uygulamanın ve internet sitesinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Kanunun 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde “kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem” kişisel verilerin işlenmesi olarak düzenlenmiş olup sayılan eylemlerden birinin gerçekleştirilebilmesi için öncelikle Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerinde sayılan işleme şartlarından birinin bulunması, ayrıca Kanun ile öngörülen diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda;

- Kanundave ilgili mevzuatta dayanağı bulunmaksızın ilgili kişilerin iletişim bilgilerinin paylaşımını yapan internet siteleri ve mobil uygulamalar tarafından gerçekleştirilen veri işleme faaliyetinin Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrası uyarınca derhal durdurulması gerektiği,
- Belirtilen şekilde söz konusu faaliyetlerde bulunan internet sitelerinin/uygulamaların faaliyetlerine son vermediğine ilişkin bilgi edinilmesi halinde bu internet sitelerine/uygulamalara erişimin engellenmesi adına gereğinin yapılmasını teminen yetkili kurumlara başvuruda bulunulacağı, öte yandan kişisel verilerin hukuka aykırı olarak elde edilmiş olabileceği de dikkate alınarak, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme” başlıklı 136 ncı maddesi çerçevesinde ilgili internet siteleri/uygulamalar hakkında gerekli hukuki işlemlerin tesisi için konunun Ceza Muhakemesi Kanununun 158 inci maddesi uyarınca ihbaren Cumhuriyet Başsavcılığına bildirileceği hususlarında kamuoyunun bilgilendirilmesine,

- Kanunun 15 inci maddesinin (6) numaralı fıkrası uyarınca alınan bu ilke kararının Resmi Gazete ile Kurumun internet sitesinde yayımlanmasına ve bu karara uymayanlar hakkında Kanunun 18 inci maddesi kapsamında işlem yapılacağına

oy birliği ile karar verilmiştir.

Bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun
21/12/2017 tarihli ve 2017/61 sayılı İlke Kararı.
(<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4113/2017-61>)

2- Banko, giş e, masa gibi hizmet alanlarında kişisel verilerin korunmasına y onelik Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 21/12/2017 tarihli ve 2017/62 sayılı İlke Kararı

Karar Tarihi : 21/12/2017

Karar No : 2017/62

Konu Özeti : Banko, giş e, masa gibi hizmet alanlarında kişisel verilerin korunması

Banko, giş e ve masa gibi vatandaşa hizmet sunulan alanlarda yaşanan kişisel veri güvenliği ihlallerine ilişkin olarak Kişisel Verileri Koruma Kurumuna intikal eden ihbarlar kapsamında yapılan değerlendirme sonucunda, uygulamada yaşanan problemlerin önüne geçilmesini teminen;

- Bankacılık ve sağlık sektörleri başta olmak üzere birden fazla çalışan ile birlikte bitişik düzende hizmet veren posta ve kargo hizmetleri, turizm acenteleri, zincir mağazaların müşteri hizmetleri bölümleri, çeşitli abonelik işlemlerinin yapıldığı kuruluşlar ile belediye, vergi ve nüfus ile ilgili işlemler gibi hizmetlerin verildiği kamu ve özel

sektör kurum ve kuruluşlarının, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 12 nci maddesi uyarınca kişisel verilerin korunması ile ilgili olarak; banko/gişe/masa gibi bölümlerde yetkisi olmayan kişilerin yer almasını önleyecek ve aynı anda birbirlerine yakın konumda hizmet alanların birbirlerine ait kişisel verileri duymasını, görmesini, öğrenmesini veya ele geçirmesini engelleyecek nitelikte gerekli teknik ve idari tedbirleri almasına,

- Kanunun 15 inci maddesinin (6) numaralı fıkrası uyarınca alınan bu ilke kararının Resmi Gazete ile Kurumun internet sitesinde yayımlanmasına ve bu karara uymayanlar hakkında Kanunun 18 inci maddesi kapsamında işlem yapılacağına

oy birliği ile karar verilmiştir.

Bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun
21/12/2017 tarihli ve 2017/62 sayılı İlke Kararı.
(<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4114/2017-62>)

3- Veri sorumlusu nezdindeki kişisel verilere erişim yetkisi bulunan personelin yetkisi ve amacı dışında söz konusu verileri işlemesi hususunun değerlendirilmesine ilişkin Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 31/05/2018 tarih ve 2018/63 sayılı İlke Kararı

Karar Tarihi : 31/05/2018

Karar No : 2018/63

Konu Özeti : Veri sorumlusu nezdindeki kişisel verilere erişim yetkisi bulunan personelin yetkisi ve amacı dışında söz konusu verileri işlemesi hususunun değerlendirilmesi

Veri sorumlusu nezdinde buldukları pozisyon veya görev itibarıyla kişisel verilere erişime yetkisi olanlar tarafından, yetkilerini aşarak ve işleme amacı dışında söz konusu verilerin işlendiği hususunda Kuruma intikal eden ihbar ve şikâyetlere ilişkin yapılan değerlendirme sonucunda, uygulamada yaşanan problemlerin önüne geçilebilmesini teminen;

- Bir veri sorumlusu nezdinde buldukları pozisyon veya görev itibariyle kişisel verilere erişme yetkisi olanlar tarafından, yetkileri aşmak ve/veya yetkilerini kötüye kullanmak suretiyle, kişisel amaçlara veya nedenlere bağlı olarak işleme amacı dışında söz konusu kişisel verilerin işlenmesi ve/veya bu verilerin üçüncü kişilerle paylaşılması 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (Kanun) 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aykırılık teşkil edeceğinden, bu kapsamdaki eylemlerin önlenmesi amacıyla veri sorumlularınca uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirin alınması gerektiği hususunda veri sorumlularının bilgilendirilmesine,
- Kanunun 15 nci maddesinin (6) numaralı fıkrası uyarınca alınan bu ilke kararının Resmi Gazete ile Kurumun internet sitesinde yayımlanmasına,

oy birliği ile karar verilmiştir.

Bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun
21/12/2017 tarihli ve 2017/62 sayılı İlke Kararı.
(<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4114/2017-62>)

4- Veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından ilgili kişilerin e-posta adreslerine veya SMS ya da çağrı ile cep telefonlarına reklam bildirimleri/aramaları yönlendirilmesinin önüne geçilmesi ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 16/10/2018 tarihi ve 2018/119 sayılı İlke Kararı

Karar Tarihi : 16/10/2018

Karar No : 2018/119

Konu Özeti : Veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından ilgili kişilerin e-posta adreslerine veya SMS ya da çağrı ile cep telefonlarına reklam bildirimleri/aramaları yönlendirilmesinin önüne geçilmesini teminen ilke kararı alınması

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) hükümlerine aykırı olarak ilgili kişilerin açık rızaları alınmaksızın e-posta adreslerine veya SMS veya çağrı ile cep telefonlarına reklam bildirimleri/aramaları geldiği hususunda Kişisel Verileri Koruma Kurumuna (Kurum) intikal eden çok sayıda başvuru ile bu kapsamda yürütülmekte olan incelemeler çerçevesinde ulaşılan tespitler dikkate alınarak;

- İlgili kişilerin rızalarını almadan veya Kanununun 5 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında hüküm altına alınan işleme şartlarını sağlamadan, telefon numaralarına SMS göndermek, arama yapmak veya e-posta adreslerine posta göndermek suretiyle reklam içerikli ileti yönlendiren veri sorumluları ile veri sorumluları adına reklam içerikli mesaj/e-posta göndermek veya arama yapmak amacıyla ilgili kişilerin açık rızaları bulunmaksızın bu verileri kullanan veri işleyenlerin söz konusu veri işleme faaliyetlerini Kanununun 15 inci maddesinin (7) numaralı fıkrası uyarınca derhal durdurması gerektiği,
- Kanununun 12 nci maddesi kapsamında veri sorumlusunun kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorunda olduğu ve kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi hâlinde, anılan tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumlu olduğu,

- Belirtilen şekilde söz konusu faaliyetlerde bulunan veri sorumluları hakkında Kanunun 18 inci maddesi hükümleri çerçevesinde işlem tesis edileceği,
- Bahse konu şekilde işlenen kişisel verilerin hukuka aykırı olarak elde edilmiş olabileceği de göz önüne alınarak 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme” başlıklı 136 ncı maddesi çerçevesinde ilgili veri sorumluları hakkında gerekli hukuki işlemlerin tesisi için konunun 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 158 inci maddesi uyarınca ihbaren ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirileceği

hususlarında kamuoyunun bilgilendirilmesine ve bu İlke Kararının Kurumun internet sitesi ile Resmi Gazetede yayımlanmasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun
16/10/2018 tarihli ve 2018/119 sayılı İlke Kararı
(<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5299/2018-119>)

5- Hukuka aykırı olarak elde edilen veriler üzerinden vatandaşların kimlik ve iletişim bilgileri gibi kişisel verilerinin sorgulanmasına imkân tanıyan yazılım/program/uygulamalara yönelik Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/10/2019 tarihli ve 2019/308 sayılı İlke Kararı

Karar Tarihi : 18/10/2019

Karar No : 2019/308

Konu Özeti : Hukuka aykırı olarak elde edilen veriler üzerinden vatandaşların kimlik ve iletişim bilgileri gibi kişisel verilerinin sorgulanmasına imkân tanıyan yazılım/program/uygulamalar hakkında

Adalet Bakanlığı tarafından CİMER üzerinden Kişisel Verileri Koruma Kurumuna (Kurum) ve Cumhuriyet Başsavcılığına intikal ettirilen başvuruda özetle; bir veri sorumlusunun T.C kimlik no ve adres bulmaya yarayan bir program kullanmakta olduğu, bu programa herhangi bir şahsın ismi yazıldığında programın, T.C. kimlik numarası, ikametgâh adresi, akrabaları ve aynı hanede oturanların bütün kimlik bilgilerini verdiği,

ihbarda bulunanın delil olması için ve programın nasıl çalıştığını göstermek için video kaydı aldığı ve bu video kaydında bazı isimleri sorguladığı ve programın kimlik ve adres bilgilerini tek tuşla verdiği, bu programın yasa dışı olduğu kanaatinde olduğu, veri sorumlusunun iş yerindeki masaüstü bilgisayarında, laptoplarında ve şahsi laptopunda bu programın kurulu ve çalışır vaziyette bulunduğu belirtilerek bu konuda gereğinin yapılması talep edilmiştir.

Kurumumuza da intikal ettirilen söz konusu başvurusunun, iddiasını tevsik edici mahiyette somut herhangi bir bilgi veya belgeyi Kurumumuza ibraz etmesi durumunda ihbar kabul edilerek, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun) kapsamında incelemeye alınabileceği yönünde ihbarda bulunana bilgi verilmesi üzerine Kuruma yapılan başvuruda sunulan bahse konu video kaydı incelendiğinde;

- Ekranda görülen bir dizüstü bilgisayarın ana sayfasında bulunan program ikonu tıklanarak açılan menüde kullanıcı adı ve parola girildiğinde bir sorgulama sayfası ile karşılaşıldığı,

- Bir kimseye ait ad ve soyad bilgileri girilerek arama yapıldığında, ilgilinin ve varsa aramaya konu kimseyle aynı ad ve soyada sahip diğer kimselerin T.C.kimlik numarası,ad,soyad,cinsiyet,ana adı,baba adı, doğum yeri, doğum tarihi, nüfusa kayıtlı olunan il ve ilçe bilgileri ile geçmiş yıllara ilişkin kayıtları da içerecek şekilde adres bilgisine ulaşılabilirdiği,
- Video kaydında örnek bir sorgulama yapılmamış olmakla birlikte, sorgulama sayfasında “Aynı Hanedekiler ” şeklinde seçimlik olarak işaretlenebilen bir alanın da bulunduğu ve programın “Toplu Sorgulama” isimli bir sekmeyi de ihtiva ettiği

görülmüş olup söz konusu kaydın ilgili kişinin CİMER başvurusunda yer verdiği iddialarını tevsik edici mahiyette olduğu anlaşılmıştır.

İlgili kişinin ihbar başvurusunda, programın iddianın yöneldiği veri sorumlusu tarafından mı yazıldığı/ oluşturulduğu ya da üçüncü bir kişiden/kişilerden/tüzel kişiden mi temin edildiği/satın alındığı, eğer bu şekilde temin edilmiş ise bu üçüncü kişi/kişilerin/tüzel kişinin kim/kimler olduğu yönünde herhangi bir bilgiye yer verilmemekle birlikte bahse konu video kaydındaki programın giriş ekranı görüntülerinde yer alan “Üye Girişi-.....”, “SMS Aktivasyon Kodu” ile “Lütfen Dikkat! Uygulamamız bir ay sonra Sabit IP sistemine geçecektir. Tüm kullanıcılarımızın bu hususta gereğini yapmasını rica ederiz.” şeklindeki açıklama ve ifadelerden hareketle, programın iddianın yöneldiği veri sorumlusu tarafından üçüncü bir kişiden/kişilerden/tüzel kişiden temin edildiği/satın alındığı kanaatine ulaşılmıştır.

Bu noktada, programa ve programın sahibi firmaya ilişkin olarak internet üzerinden yapılan araştırmada aynı isimde, farklı hizmet kollarında ve farklı amaçlarla oluşturulan birçok programın bulunduğu görülmüş; tereddüde mahal bırakmayacak şekilde, ihbar başvurusuna konu program ile ilgili olduğu değerlendirilebilecek bir internet sayfasına ise ulaşılamamıştır.

Bununla birlikte, kamuoyuna yansıyan bazı haberlerde konuya ilişkin açıklamalara yer verildiği görülmüştür. Söz konusu haberlerden de görüldüğü üzere, ilgili kişinin ihbar başvurusuna konu programa benzer şekilde, hukuka aykırı olarak elde edildiği değerlendirilen veriler üzerinden vatandaşların kimlik, adres vb. kişisel verilerinin sorgulanmasına imkân tanıyan diğer program/ uygulamaların suç örgütleri tarafından para karşılığında aralarında avukatların da bulunduğu kişilere satıldığı; söz konusu yasa dışı faaliyetlerin de farklı tarihlerde çeşitli adli soruşturmalara konu olduğu anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere, Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir. Kanunla, kişisel verilerin sınırsız biçimde ve gelişigüzel toplanmasının, yetkisiz kişilerin erişimine açılmasının, açıklanması veya amaç dışı ya da kötüye kullanımı sonucu kişilik haklarının ihlal edilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Kişisel verilerin hangi kurallara tabi olarak, hangi şartlarda işlenebileceği hususunu kontrol altına alma amacını güden Kanun, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin denetim mekanizmaları getirerek, bu verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini de engellemeyi hedeflemektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 135'inci, 136'ncı ve 137'nci maddelerinde ise hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydetme, kişisel verileri hukuka aykırı olarak verme, yayma veya ele geçirme suçuna ilişkin yaptırımlar düzenlenmiş olup, 6698 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci fıkrasında, kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından Türk Ceza Kanunu'nun 135 ila 140'ıncı madde hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Ayrıca, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 6'ncı maddesi hükmü uyarınca da yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olarak Kurumumuz tarafından herhangi bir işlem tesis edilememektedir.

İlgili kişinin, Adalet Bakanlığı tarafından gerek Kurumumuza gerekse Cumhuriyet Başsavcılığına CİMER üzerinden intikal ettirilen başvurusuna Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından verilen cevaba göre, adı geçen söz konusu CİMER başvurusunun Cumhuriyet Başsavcılığı ile Adalet Bakanlığı ve Hâkimler Savcılar Kurulu muhabere bürosunca işleme alındığı görülmektedir.

Kanun'un “Ŗikâyet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları” başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uyarınca Kişisel Verileri Koruma Kurulu (Kurul), Ŗikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapacaktır. Ayrıca, aynı maddesinin beşinci fıkrası hükmüne göre, Ŗikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması hâlinde Kurul, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ edeceği gibi aynı maddenin altıncı fıkrası hükmüne göre de Ŗikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin yaygın olduğunun tespit edilmesi hâlinde Kurul, bu konuda ilke kararı alarak, bu kararı yayımlayacaktır.

Kurumumuza ihbar başvurusunda bulunan ilgili kişinin, veri sorumlusunun bir programı, iş yerinde çalışan bütün elemanlarıyla birlikte kullanarak kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirdiği ve yaydığı yönündeki iddialarına ilişkin olarak;

- Cumhuriyet Başsavcılığı ile Adalet Bakanlığı ve Hâkimler Savcılar Kurulu muhabere bürolarınca işleme alındığı görölen ve ilgili kişinin CİMER başvurusu ile Kuruma da intikal etmiş bulunan ihbara konu programa ilişkin olarak, Kurulun görev alanına giren konularda ve ilgili yargı mercileri tarafından söz konusu programı kullandığı belirlenecek veri sorumluları hakkında inceleme başlatılmasına,

- İhbara konu iddiaya ilişkin olarak yargı mercilerince başlatılan/başlatılacak soruşturma süreçlerinin selametine halel getirmemek adına, Kurul tarafından yürütülecek inceleme sürecinin, ihbar başvurusunun intikal ettiği görülen adli ve idari makamlarla koordinasyon içerisinde yürütülmesine,
- Öte yandan, Kurumumuza intikal eden ihbarlar kapsamında avukatlar/hukuk büroları ile finans, gayrimenkul danışmanlık, sigorta vb. sektörlerde faaliyet gösteren bazı kişi ve kuruluşlar tarafından muhtelif yollarla elde edilen veriler üzerinden vatandaşların kimlik ve iletişim bilgileri gibi kişisel verilerinin sorgulanmasına imkân tanıyan yazılım/program/uygulamaların kullanılmakta olduğu tespit edilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda bu durumun, 6698 sayılı Kanun'un veri sorumlularının veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerini düzenleyen 12'nci maddesi hükümlerine aykırılık oluşturduğu dikkate alınarak, yaşanabilecek veri güvenliği ihlallerinin önüne geçilmesini teminen;
- Bu mahiyetteki yazılımları/programları/uygulamaları kullandığı tespit edilenler hakkında Türk Ceza Kanunu kapsamında gerekli adli işlemlerin tesisi için konunun, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 158'inci maddesi hükmü uyarınca ihbaren ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına bildirileceği,

- Kurulun görev alanına giren yönüyle de veri sorumluları hakkında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 18'inci maddesi hükmü çerçevesinde idari işlem tesis edileceği

hususlarında kamuoyunun bilgilendirilmesine,

- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 15'inci maddesinin altıncı fıkrası hükmü uyarınca alınan bu ilke kararının Resmi Gazete ile Kurumun internet sitesinde yayımlanmasına

oybirliği ile karar verilmiştir.

Bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun
18/10/2019 tarihli ve 2019/308 sayılı İlke Kararı
(<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6568/2019-308>)

6- Veri sorumluları tarafından kişilerin telefon numarası, e-posta adresi gibi iletişim kanallarına Kanuna aykırı şekilde gönderilen üçüncü kişilere ait kişisel veriler hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 22/12/2020 tarihli ve 2020/966 sayılı İlke Kararı

Karar Tarihi : 22/12/2020

Karar No : 2020/966

Konu Özeti : Veri sorumluları tarafından kişilerin telefon numarası, e-posta adresi gibi iletişim kanallarına Kanuna aykırı şekilde gönderilen üçüncü kişilere ait kişisel veriler hakkında İlke Kararı

Kişisel Verileri Koruma Kurumuna intikal eden şikâyet ve ihbarlar kapsamında; e-ticaret, telekomünikasyon, ulaşım, turizm gibi muhtelif sektörlerde faaliyet gösteren veri sorumlularınca, fatura, ekstre, rezervasyon belgesi gibi kişisel veri içeren dokümanların SMS ve/veya e-posta vasıtasıyla gönderimini teminen ilgili kişilerden telefon numarası ve/veya e-posta adreslerini beyan etmelerinin istenildiği, bununla birlikte ilgili kişiler tarafından söz konusu bilgilerin beyanında yanlışlık olabildiği veya yine

İlgili kişilerce üçüncü kişilere ait bilgilerin beyan edilmesi neticesinde, ilgili kişilere ait verileri içeren bahse konu dokümanların üçüncü kişilere iletildiği görülmektedir.

Bilindiği üzere, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 4 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ancak bu kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği hüküm altına alınmış ve (2) numaralı fıkrasında kişisel verilerin işlenmesinde "a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma. c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme. ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma. d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme." ilkelerine uyulmasının zorunlu olduğu düzenleme altına alınmıştır.

Bu ilkeler arasında yer alan kişisel verilerin doğru ve gerektiğinde güncel bir şekilde tutulması, veri sorumlusunun çıkarına uygun olduğu gibi ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerinin korunması açısından da gerekli olup, veri sorumlusunun eğer kişisel verilere dayalı olarak ilgili kişiye dair bir sonuç oluşturuyor ve doğuruyorsa kişisel verilerin doğru ve gerektiğinde güncel olmasının sağlanması noktasında aktif özen yükümlülüğü bulunmaktadır. Bunun dışında veri

sorumlusunun her zaman ilgili kişinin bilgilerinin doğru ve gerektiğinde güncel olmasını temin edecek kanalları açık tutması önem arz etmektedir. Aksi takdirde, kişilerin, güncel olmayan veya yanlış tutulan kişisel verileri nedeniyle maddi ve manevi zarar görmesi gündeme gelebilecektir. Bu anlamda, kişisel verilerin doğru ve gerektiğinde güncel tutulabilmesini temin etmek amacıyla; kişisel verilerin elde edildiği kaynakların belirli olması ve kişisel verilerin toplandığı kaynağın doğruluğunun tespit edilmesi ile kişisel verilerin doğru olmamasından kaynaklı ilgili kişiler açısından olumsuz sonuçlar ortaya çıkmasının önlenmesi kapsamında ilgili kişilerce beyan edilen iletişim bilgilerinin doğrulanmasına yönelik (telefon numarası ve/veya e-posta adresine doğrulama kodu/linki gönderilmesi vb.) makul önlemler alınması gerekli görülmektedir.

Öte yandan, Kanununun 12 inci maddesinde veri sorumlularının kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek, kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorunda oldukları hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda; veri sorumluları tarafından kişilerin telefon numarası, e-posta adresi gibi iletişim kanallarına, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırılık oluşturacak şekilde üçüncü kişilerin kişisel verilerini içeren ekstre, fatura vb. belgelerin gönderilmesinin önlenmesini teminen; Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince veri sorumluları tarafından kendilerine bildirilen iletişim bilgilerinin doğruluğunu teyit edecek mekanizmaların oluşturulması adına gerekli idari ve teknik tedbirlerin alınması hususunda Kanunun 15 inci maddesinin 6 numaralı fıkrası uyarınca İlke Kararı alınmasına ve söz konusu İlke Kararının Kurumun internet sayfasında ve Resmi Gazetede ilan edilmesine oybirliği ile karar verilmiştir.

Bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun
22/12/2020 tarihli ve 2020/966 sayılı İlke Kararı.
(<https://kvkk.gov.tr/icerik/6858/2020-966>)

7- Araç kiralama sektöründeki kara liste uygulamaları hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 23/12/2021 tarihli ve 2021/1304 sayılı İlke Kararı

Karar Tarihi : 23/12/2021

Karar No : 2021/1304

Konu Özeti : Araç kiralama sektöründeki kara liste uygulamaları hakkında İlke Kararı

Kişisel Verileri Koruma Kurumuna intikal eden ihbarlar kapsamında Kanunun 15'inci maddesi çerçevesinde Kişisel Verileri Koruma Kurulu (Kurul) tarafından yürütülen incelemeler sonucunda araç kiralama sektöründe “kara liste” yazılımlarına/programlarına/uygulamalarına başvurulduğu anlaşılmıştır.

Araç kiralama sektöründe kullanılan bahse konu “kara liste” uygulamaları ile,

- Araç kiralama yazılımcısı ve satıcısı kişilerin araç kiralama firmalarına (veya araç kiralama işi yapan gerçek kişilere) “kara liste” özelliği de içeren araç kiralama yazılımları sundukları,

- Araç kiralama firmaları tarafından söz konusu yazılımlara kendi müşterileri olan araç kiralayan gerçek kişilerin kişisel verilerinin işlendiği; işlenen bu veriler arasında araçların kullanım sürecinde meydana gelen olumsuzlukları veya araç kiralama firmasının yorumlarını da içeren “kara liste” bilgilerinin yer aldığı,
- Bu bilgilerin araç kiralama firmaları tarafından sonraki kiralamalar için karar verirken kullanılmak üzere işlendiği,
- Öte yandan bahse konu yazılımların, bir araç kiralama firmasının kendi girdiği verileri diğer araç kiralama firmalarına da açmasına da olanak veren sistemler olarak tasarlandığı,
- Dolayısıyla araç kiralama firmasından yazılıma, yazılımdan ise söz konusu yazılımı kullanan diğer araç kiralama firmalarına kara listeye ilişkin veri akışı/paylaşımı sağlayan bir sistem oluşturulduğu, araç kiralayan ilgili kişilerin kişisel verilerinin de böylece karşılıklı olarak paylaşılmakta olduğu,

- Genel olarak yazılım şirketleri tarafından sunulan hizmetin, SaaS (Software as a Service) şeklinde olduğu, SaaS hizmetinin gereği olarak veri tabanı ve yazılımın yönetiminin yazılım şirketlerinde olup araç kiralama firmalarında ve gerektiğinde teknik destek ve geliştirme sağlayabilmesi için yazılım şirketlerinde admin yetkisine sahip kullanıcıların atandığı, sunulan hizmet türü hazır bir SaaS hizmeti olduğundan kaynak kod halinde sunulmadığı, araç kiralama firmalarının yazılım kodlarına müdahalesine izin verilmediği, bu sebeple araç kiralama firmalarının yetkilerinin içerik sağlamakla sınırlı olduğu,
- Araç kiralayan bir gerçek kişinin, müşterisi olduğu araç kiralama firmasına kiralama sözleşmesi kapsamında gerekli olan kişisel verilerini sağlarken, bu süreçte firmaya sağladığı verilerin, firma ile yaşadığı olumlu/olumsuz ilişkinin, araca verdiği zarar, ödeme sürecinde yaşanan sorunlar gibi kişisel verilerinin kara liste özelliği içeren yazılımlar vasıtasıyla müşterisi olduğu araç kiralama firması haricinde bilinmeyen sayıda kullanıcı ile paylaşıldığına dair bilgi sahibi olmadığı anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (Kanun) "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin 1 numaralı fıkrasının (ç) bendinde ilgili kişi, "kişisel verisi işlenen gerçek kişi", (d) bendinde kişisel veri, "kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi", (e) bendinde kişisel verilerin işlenmesi, "Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem", (ı) bendinde veri sorumlusu, "kişisel verilerin işleme amacını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişi" olarak tanımlanmıştır.

"Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı Kanun'un 5'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, (2) numaralı fıkrasında ise kanunlarda açıkça öngörülmesi, fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, bir

sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, ilgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması ve ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması şartlarından birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesinin mümkün olduğu hükme bağlanmıştır.

Kanunun 8'inci maddesinde “(1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz. (2) Kişisel veriler; 5'inci maddenin ikinci fıkrasında, yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6'ncı maddenin üçüncü fıkrasında, belirtilen şartlardan birinin bulunması halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilir. (3) Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.” hükmü düzenlenmiştir.

Öteyandan, Kanun'un 11'inci maddesi ilgili kişinin haklarını düzenlemekte olup maddenin 1 (g) bendi, “işlenen kişisel verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analizi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme” hakkını içermektedir.

Kanunun 12 inci maddesinde ise, veri sorumlularının kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek, kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorunda oldukları hüküm altına alınmıştır.

1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun ilgili maddeleri gereğince araç kiralama faaliyetinin kolluk kuvvetlerine bildirilme zorunluluğu bulunmaktadır. Dolayısıyla, araç kiralama firmalarının Kiralık Araç Bildirim Sistemine (KABİS) veri girişi yapmaları bağlamında kişisel veri işlemleri, Kanunun 5'inci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (a) bendinde yer alan “Kanunlarda açıkça öngörülmesi” işleme şartı ile (ç) bendinde yer alan “veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması” işleme şartları kapsamında değerlendirilebilecektir.

Ayrıca, araç kiralama işi taraflar arasında akdedilen bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilmekte olduğundan Kanunun 5'inci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan “bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması” işleme şartı kapsamında ilgili kişilerin kişisel verilerinin araç kiralama firmalarınca işlenmesi mümkündür.

Kara liste benzeri veri kayıtları bakımından ise kişisel verilerin işletme faaliyetleri ile sınırlı olmak üzere işlenmesi ile yazılım firmaları aracılığıyla diğer veri sorumlularına açılmasının farklılık arz edeceği değerlendirilmektedir. Kanun'un 5'inci maddesinin 2 numaralı fıkrasının (f) bendinde "ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması" işleme şartı düzenlenmiş olup ilgili kişinin temel hak ve özgürlükleri ile veri sorumlusunun meşru menfaatleri arasında yapılacak denge testi sonucunda meşru menfaatin baskın gelmesi durumunda, işletme faaliyetleri ile sınırlı olmak kaydıyla, başka bir ifadeyle veri sorumlusu bünyesinde olmak üzere kara liste kaydı yapılmasının somut olaya göre ayrıca değerlendirilmek koşuluyla uygulanabilir olabileceği; ancak işlenen kişisel verilerin aynı yazılımı kullanan diğer veri sorumlularına (diğer araç kiralama firmalarına) açılması halinde ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerinin ihlal edilmeme şartının karşılanamayacağı değerlendirilmektedir.

Ayrıca bir araç kiralama firmasının işlediği kişisel verileri yazılım vasıtasıyla bilinmeyen sayıda araç kiralama firması ile paylaşmasının Kanununun 4'üncü maddesinde düzenlenen Genel İlkelerden "hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma", "belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme", "amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ilkelerine aykırılık teşkil edeceği değerlendirilmektedir.

Öte yandan, ihbara konu kara liste uygulamalarında araç kiralama firmaları, gerçek kişi müşterilerden kişisel verileri ilk elden toplayan veri sorumlularıdır. Ancak, kara liste kaydına erişimin bir firma ile sınırlı kalmadığı, yazılıma aktarılan kişisel verilere yazılımı kullanan diğer araç kiralama firmalarının da erişim sağlayabildiği ve veri üzerinde hâkimiyetleri olduğu dikkate alındığında, kara liste kaydını kendi menfaatleri doğrultusunda kullanan araç kiralama şirketleri ile yazılım şirketlerinin ortak veri sorumluluğunun ortaya çıkacağı değerlendirilmektedir.

Ortak veri sorumlularına ilişkin sorumluluk ve kusur miktarlarının belirlenmesi açısından her halükarda olay bazında veri işleme süreçlerinin incelenmesi; kusurun ve söz konusu veri üzerindeki kontrolün kimde olduğunun tespiti gerekecektir. Ortak veri sorumluları arasında kusurluluk belirlenirken işlenen verinin ilk ve son kullanıcısının kim olduğu; veri girişini kimin yaptığı; hangi amaçla söz konusu verinin girildiği; verinin değiştirilmesine veya silinmesine yahut aktarılmasına kimin karar verdiği; veriyi toplayan dışında kalan veri sorumlularının bu veri ile hangi faaliyetleri gerçekleştirdiği vb. etkenlere dikkat edilecektir.

Araç kiralama sektöründe kara liste uygulamalarının ilgili kişinin hakları bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Kara liste kapsamında kişisel veri işlenmesi kişilerin Kanun'un 11'inci maddesinden kaynaklanan haklarını gereği gibi kullanabilmelerinin önünde engel teşkil edecektir. Şöyle ki, bu tür bir veri işleme kara liste uygulamalarının doğası gereği, kişi hakkında olumsuz bir sonuca ulaşılmasını, bu olumsuz sonucun kara listeye işlenmesini ve kişi hakkında bu olumsuz sonuca göre karar verilmesini içereceği için, yapılan profilleme neticesinde ilgili kişi hakkında olumsuz bir sonuç ortaya çıkacak; ancak araç kiralayan ilgili kişinin kişisel verilerinin paylaşıldığı diğer araç kiralama firmalarının kim olduğunu bilebilecek durumda olmaması nedeniyle, Kanunun 11'inci maddesinden kaynaklanan haklarını bu veri sorumluları nezdinde ileri sürebilmesi güçleşecektir.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında;

- Kanunun 4'üncü maddesinde düzenlenen genel ilkelere, Kanun'un 5'inci maddesinde düzenlenen işleme şartlarına ve Kanunun 8'inci maddesinde düzenlenen aktarıma ilişkin hükümlere aykırı olarak araç kiralama sektöründe kara liste uygulamaları kapsamında kişisel verilerin işlenmesi halinde, söz konusu veriler üzerinde hâkimiyeti bulunan araç kiralama şirketlerinin yazılım şirketleri ile ortak veri sorumlusu olarak değerlendirileceklerine,

- Hukuka aykırı bu gibi uygulamalara son verilerek, araç kiralama sektöründe kişisel veri işleme süreçlerinin Kanuna uygun olmasını teminen Kanun'un 12'nci maddesinde düzenlenen gerekli teknik ve idari tedbirlerin veri sorumlularınca alınması gerektiğine,
- Söz konusu önlemleri almaksızın ve Kanun hükümlerine aykırı şekilde araç kiralama sektöründe kara liste uygulamasına başvuran veri sorumluları hakkında Kanunun 18 inci maddesi hükümleri çerçevesinde işlem tesis edileceği hususunda kamuoyunun bilgilendirilmesine,
- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 15 inci maddesinin altıncı fıkrası hükmü uyarınca alınan bu İlke Kararının Resmi Gazete ile Kurumun internet sitesinde yayımlanmasına

oybirliği ile karar verilmiştir.

Bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun

23/12/2021 tarihli ve 2021/1304 sayılı İlke Kararı.

(<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/01/20220120-10.pdf>)

Nasuh Akar Mahallesi 1407. Sokak No:4 Balgat ÇANKAYA/ANKARA
Tel: 0312 216 50 00 - www.kvkk.gov.tr

 KVKKurumu

 KVKKurumu

 KVKKurumu